GS1 Slovenija

Globalni jezik poslovanja

Zaupanje se začne s sledljivostjo

Povežite točke s standardi GS1

Že več kot desetletje je globalni standard sledljivosti GS1 v ospredju pri usmerjanju rešitev na področju sledljivosti, in sicer od začetka preskrbovalne verige – torej od proizvajalcev oziroma dobaviteljev do končnih potrošnikov oziroma pacientov. *A v tem času se je veliko spremenilo.*

Izzivi so *vse zahtevnejši* in pojavili so se *novi dejavniki*, ki kličejo po nujnosti ustvarjanja boljših rešitev na področju sledljivosti. Predvsem je to potreba po večji transparentnosti in preglednosti med partnerji v preskrbovalni verigi ter tudi v odnosu do potrošnikov. Prav vsi členi v verigi – trgovci na drobno, dobavitelji, ponudniki zdravstvenih storitev, potrošniki in pacienti – zahtevajo hitre, točne in popolne informacije, ki so brez težav dostopne v sistemih sledljivosti.

Novi globalni standard sledljivosti GS1 zagotavlja potrebni okvir, da so sistemi sledljivosti interoperabilni in prilagodljivi, tako da lahko partnerji v preskrbovalni verigi preprosto sodelujejo in si izmenjujejo informacije, ki so vidne v celotni verigi.

Standard sledljivost GS1 omogoča naslednje: ➲ Odpoklici prehranskih in drugih izdelkov so lahko hitrejši in natančnejši. ➲ Preprosto se lahko preveri pristnost hrane in zdravil. ➲ Več se lahko postori za trajnostni razvoj. ➲ Mogoče je okrepiti zaupanje potrošnikov.

Svet izzivov

Vsakodnevno življenje potrošnikov se vrti okoli »zaupanja«. Ko namreč lupimo pomarančo, jemljemo zdravila ali si privoščimo večerjo v najljubši restavraciji, zaupamo, da je hrana sveža in varna oziroma da so zdravila pristna in učinkovita.

Vsak dan potrošniki zaupajo preskrbovalnim verigam in s tem številnim deležnikom, ki so v stiku s hrano in izdelki, ki jih potrošniki uživajo in uporabljajo.

Kontaminirana hrana. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) poroča, da vsako leto približno 600 milijonov ljudi – kar ena desetina svetovnega prebivalstva – zboli, ker zaužijejo onesnaženo hrano, od tega jih okoli 420.000 tudi umre. V zadnjem desetletju so se na vsaki celini pojavili izbruhi resnih bolezni, ki se prenašajo s hrano.[1] Onesnaževala poleg tega škodujejo storilnosti, dobičku in ugledu. Za prehransko industrijo ZDA velja ocena, da lahko kontaminirana hrana povzroči za 55,5 milijarde dolarjev stroškov zaradi odpoklica živil različnih znamk.[2]

Trajnostna naravnanost. Ker bo svetovno prebivalstvo do leta 2050 doseglo že 9 milijard, bo potreba po globalnem sistemu zagotavljanja hrane še večja. Če želimo zagotoviti, da bo rastoče prebivalstvo premagalo lakoto in podhranjenost, ne da bi trpeli biološka raznovrstnost in ekosistemi, bo treba zmanjšati obseg izgube hrane in prehranskih odpadkov, za katere Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) ocenjuje, da dosegajo 30 odstotkov vse proizvedene hrane.

Ponarejena zdravila. Raziskava WHO je razkrila, da je podstandardno ali ponarejeno približno 1 od 10 zdravil, ki so v obtoku v državah z nizkimi in srednje visokimi dohodki. Trgovanje s ponarejenimi, slabo izdelanimi ali škodljivimi zdravili predstavlja nevarnost za zdravje na vseh celinah sveta – in zaradi globalizacije in vedno večje kompleksnosti preskrbovalnih verig se bo trgovanje še povečevalo, če ne bomo v rešitev problema vložili resnih naporov in zadostnih sredstev.[3]

Kompleksnost. Kot je bilo omenjeno, je kompleksnost vedno večji izziv pri ponudnikih zdravstvenih storitev. Zaradi uporabe specializiranih zdravil za ciljna zdravljenja določenih bolezni se je povečalo število uporabljenih zdravil – s tem pa je večja tudi verjetnost za izpostavljenost ponaredkom.

Ti izzivi sicer niso novi, se pa vse bolj jasno kažejo.

[1] "World Health Day 2015: From farm to plate, make food safe," april 2015, http://www.who.int/entity/mediacentre/news/releases/2015/food-safety/en/index.html
[2] "Why Our Food Keeps Making Us Sick," Fortune, maj 2016, http://fortune.com/food-contamination/
[3] "WHO Global Surveillance and Monitoring System for substandard and falsified medical products," november 2017

Številne zahteve in pozivi

Zaradi omenjenih vse bolj perečih izzivov so vlade po vsem svetu sprejele različne regulativne ukrepe. Ameriška Uprava za živila in zdravila (FDA) je, denimo, sprejela Zakon o posodobitvi varstva prehrane (FSDA), ki je uvedel temeljite reforme na področju preprečevanja kontaminacije verige preskrbe s hrano.

V zdravstvu so za zavarovanje preskrbovalne verige številni regulativni organi, med drugim v Argentini, Braziliji, Indiji, Južni Koreji, Saudovi Arabiji, EU in ZDA, uvedli oziroma uvajajo uporabo globalno edinstvenih identifikatorjev za zdravila in serializacijo. Za medicinske pripomočke Mednarodni forum regulativnih organov na področju medicinskih pripomočkov in drugi regulatorji po svetu spodbujajo uvajanje edinstvene identifikacije pripomočka (UDI).

Vse bolj glasni so tudi potrošniki. O izdelkih, ki jih uživajo, zdravilih, ki jih uporabljajo, in oskrbi, ki jo prejemajo, želijo več informacij kot kadarkoli prej. Nova generacija potrošnikov – dve milijardi milenijcev po vsem svetu – je bolje izobražena o tem, kaj je dobro (in varno) za njihovo telo in za okolje. Njihova uporaba tehnologije, nagnjenost do e-trgovine in pomen, ki ga pripisujejo zdravemu in varnemu življenjskemu slogu, spreminjajo »nakupovalno izkušnjo potrošnika«.

Dejstva

- 600 milijonov ljudi na leto zboli, ker zaužijejo onesnaženo hrano[1]
- Ponarejeni medicinski izdelki lahko predstavljajo do 30 % trga v delih Azije, Afrike in Latinske Amerike[2]
- 10 % snovi, ki jih uporabljajo v tekstilni industriji, je lahko nevarnih za zdravje človeka[3]
- Stroški zaradi poškodb ali škode, povezanih z izdelki, presega 1 bilijon dolarjev na leto[4]

[1] Svetovna zdravstvena organizacija (WHO)
[2] Svetovna zdravstvena organizacija (WHO)
[3] Švedska agencija za kemikalije (Kemi)
[4] Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

Poziv k interoperabilnosti in nadgradljivosti

Da bi delovali v skladu s predpisi in presegli pričakovanja potrošnikov, trgovinski partnerji v maloprodaji, zdravstvu in drugih sektorjih razvijajo svoje strategije za rešitve, ki omogočajo sledljivost od začetne točke v preskrbovalni verigi do končne.

Vedo, da je nujno, da nemoteno izmenjujejo informacije med seboj preko celotne preskrbovalne verige, in ne zgolj znotraj lastnega podjetja ali zgolj s svojimi neposrednimi trgovinskimi partnerji.

Z uporabo lastnih sistemov organizacije sicer lahko zagotavljajo sledljivost izdelkov, ki jih kupijo ali prodajo neposredno svojim partnerjem, vendar pa nimajo pregleda nad informacijami o sledljivosti od deležnikov navzgor ali navzdol v verigi.

Medtem ko se morda zdi, da nove spletne rešitve zapolnijo to vrzel, pa te niso vedno osnovane na odprtih standardih in so zato omejene glede morebitne integracije in nadgrajevanja.

Da bi rešitve na področju zagotavljanja sledljivosti reševale dandanašnje izzive, morajo imeti vsi deležniki informacije, ki so lahko dostopne, točne in enostavno razumljive.

Varnost hrane, potrošnih izdelkov in zdravstvenih sistemov je odvisna od rešitev sledljivosti nove generacije. V središču tega pa sta: sistem standardov GS1 in nov, osvežen globalni standard sledljivosti GS1 (GTS2).

GTS2 ponuja preprosto, uporabniku prijazno metodologijo in okvir, ki ga lahko trgovinski partnerji uporabijo za oblikovanje in zagotavljanje interoperabilnosti med svojimi sistemi sledljivosti hitreje in preprosteje kot kadarkoli prej.

Standardi GS1 omogočajo vsem deležnikom, da edinstveno označijo hrano, zdravila in druge enote ter nato zajamejo in izmenjujejo informacije o njih, ko se te enote premikajo od točke do točke v preskrbovalni verigi.

Standardi GS1 zagotavljajo temelj, ki je potreben za sisteme sledljivosti od začetka do konca verige. Z razvojem sistemov sledljivosti na podlagi globalnih, odprtih standardov GS1 lahko partnerji dostopajo, združujejo in analizirajo podatke iz različnih virov navzgor ali navzdol v verigi.

Interoperabilnost med različnimi sistemi sledljivosti – s standardi GS1 hitreje in preprosteje kot kadarkoli prej!

Bistveni so podatki

Osnovo za sisteme sledljivosti predstavljajo ***podatki***. Da do relevantnih podatkov dostopajo vsi trgovinski partnerji, je ključno, ko se je treba odzvati na okoliščine, kot sta odpoklic hrane ali preprečevanje vstopa ponaredkov v zdravstveno oskrbovalno verigo.

Podrobne informacije se zbirajo, hranijo in poročajo o vsakem pomembnem dogodku po celotni preskrbovalni verigi in proizvodnji. Te informacije je mogoče uporabiti na številne različne načine in tako izboljšati operativno delovanje ali razreševanje drugih izzivov.

Pa vendar se lahko podatki o sledljivosti uporabijo za veliko več kot le za reševanje kriznih situacij. Na primer, podatki in njihova analiza so postali eden od najpomembnejših načinov, kako organizacije upravljajo in aktivno nadzorujejo svoje preskrbovalne verige.

GTS2 v celoti izkorišča standard GS1 EPCIS za izmenjavo podatkov o sledljivosti med trgovinskimi partnerji o premikih in statusu izdelkov v preskrbovalni verigi. Podatki o sledljivosti se ustvarjajo na vsakem koraku na poti izdelka: od dobavitelja do proizvajalca, nato do distributerja, trgovca ali lekarne, in seveda na koncu do potrošnika.

EPCIS in njegov slovar osnovne dejavnosti (Core Business Vocabulary) omogočata standardizirano kreiranje in izmenjavo podatkov za različne dogodke sledljivosti, kar je ključnega pomena za interoperabilne sisteme sledenja. Ti podatki zagotavljajo vsem deležnikom skupen vpogled v informacije »kdo«, »kaj«, »kje«, »kdaj« in »zakaj«.

Primer:

- Kdo ali katere stranke so vpletene?
- Kaj je prvotni izdelek, ki se mu sledi?
- Kje so se ti premiki ali dogodki zgodili?
- Kdaj je prišlo do premika ali dogodka, ki je vključeval ta izdelek?
- Zakaj je bil izdelek na tisti lokaciji ob tistem času? Kateri poslovni proces se je odvijal? Katere poslovne transakcije so se odvile?

Plod sodelovanja

Razvoj standardov GS1, kot je GTS2, je plod sodelovanja predstavnikov iz različnih organizacij pri razvoju skupnih standardiziranih rešitev za dandanašnje pereče izzive.

Med sodelujočimi so poslovni in tehnični strokovnjaki iz skoraj 60 držav, ki zastopajo različne panoge, kot so maloprodaja, zdravstvo, transport in logistika, vladni sektor in številne druge.

Z uporabo postopka upravljanja globalnih standardov GS1 so standardi GS1 resnično ustvarjeni s pomočjo uporabnikov za uporabnike.

S sledljivostjo GS1 gradimo boljšo prihodnost

Sveža živila, gostinstvo in potrošniško pakirano blago

Koristi

- Večja varnost potrošnikov
- Supermarketi, ki imajo ponudbo ne glede na sezono
- Manj izgub živil in manj živilskih odpadkov
- Zagotavljanje zahtevanih informacij potrošnikom

Zdravstvo

Koristi

- Izboljšanje varnosti pacientov
- Preprečevanje ponaredkov
- Učinkovita in pregledna veriga ter točni odpoklic

Oblačila in splošno trgovsko blago

Koristi

- Preglednost nad surovinami in izdelki
- Hitri in učinkoviti odpoklici
- Vpogled potrošnikov v trajnostno proizvodnjo, pravično trgovino in delovne prakse

Transport in logistika

Koristi

- Učinkovito izvajanje transporta, skladiščenja in dostave
- Omogočanje delovanja v skladu s predpisi glede zaščite meja
- Omogočanje točne odmere uvoznih/izvoznih tarif in davkov

Tehnične industrije

Koristi

- Odkrivanje ponaredkov, omogočanje kupcem (B2C in B2B), da preverijo pristnost in tako povečajo varnost
- Spodbujanje operativne učinkovitosti pri upravljanju življenjskega cikla
- Spremljanje delovanja v realnem času in tudi analitika množice podatkov (big data) ter preventivno vzdrževanje za nove poslovne modele v pomenu »plačaj po porabi«

S transparentnostjo gradimo zaupanje

Od sledljivosti sistema GS1 imajo zaradi večje preglednosti koristi vsi deležniki v preskrbovalni verigi, vključno seveda s potrošniki. Sistem namreč omogoča dostop do točnih in ažurnih informacij o tem, od kod prihajajo hrana, zdravila in izdelki, ki jih uporabljajo, kje so se ti izdelki nahajali, kako so z njimi rokovali ipd. Hkrati potrošniki dobijo tudi odgovore na številna druga relevantna vprašanja.

Točni odpoklici v krajšem času

Opremljeni z informacijami o sledljivosti se lahko pridelovalci, proizvajalci, trgovci, lekarne in potrošniki ob odpoklicu odzovejo hitreje in natančneje.

Preprostost skladnosti s predpisi

Sledljivost s standardi GS1 pomaga trgovinskim partnerjem, da lažje delujejo v skladu z zakonskimi zahtevami po vsem svetu – danes in v prihodnje.

Transparentnost za potrošnike

Sledljivost zadovoljuje vedno večjo potrebo potrošnikov po informacijah o hrani in zdravilih, ki jih uživajo.

Trajnostna preskrbovalna veriga

Uporaba standardov GS1 lahko pomaga ustvariti prave pogoje za preglednost, odgovornost ter možnost učenja in izmenjevanja informacij – in vse to bo v prihodnje lahko omogočilo trajnostno proizvodnjo in potrošnjo hrane.

Povečanje zaupanja potrošnikov

S pomočjo rešitev za preverjanje pristnosti, ki jih omogočajo standardi GS1, je mogoče odkrivati ponarejene izdelke.

Povezovanje podatkov med točkami

Sistem sledljivosti GS1 lahko pomaga reševati nekatere največje svetovne izzive. Nacionalna predstavništva GS1 v 114 državah po svetu vam lahko nudijo lokalno podporo, ki jo potrebujete pri uvedbi GTS2 in drugih standardov GS1 za interoperabilno podatkovno krmiljeno rešitev sledljivosti.

Vsi trgovinski partnerji – ne glede na svojo velikost in panogo – lahko začnejo razvijati svoje rešitve sledljivosti od začetka do konca verige. Zaupanje se začne s sledljivostjo. In sistemu sledljivosti GS1 lahko zaupate.

Sledite?
Začnite z GS1!

Pokličite GS1 Slovenija. Ekipa strokovnih sodelavcev vam lahko pomaga pri načrtovanju in vpeljavi sistemov sledljivosti tako v vaši organizaciji kot v povezavi z vašimi poslovnimi partnerji in končnimi strankami v preskrbovani verigi.

Sledite od točke do točke z globalnimi standardi GS1!

www.gs1si.org/Ekipa

O nas

GS1 je neodvisna, nepridobitna globalna organizacija, ki razvija in vzdržuje najbolj razširjen sistem standardov v preskrbovalnih verigah na svetu. Standardi GS1 izboljšajo učinkovitost, varnost in sledljivost v preskrbovalnih verigah v številnih sektorjih.

Prek nacionalnih organizacij v 114 državah, v Sloveniji je to GS1 Slovenija, se GS1 povezuje s skupnostmi trgovinskih partnerjev, industrijskih organizacij, vlad in ponudnikov tehnologije za boljše razumevanje in odziv na njihove poslovne potrebe prek sprejetja in uvedbe globalnih standardov.

GS1 poganja več kot milijon uporabniških podjetij, ki z uporabo standardov GS1 dnevno izvedejo več kot šest milijard transakcij v 150 državah.

Več informacij na www.gs1si.org.

GS1 AISBL

Blue Tower, Avenue Louise 326, bte 10
B - 1050 Bruselj
Belgija
T +32 2 788 78 00
E contactus@gs1.org

www.gs1.org

GS1 Slovenija

Dimičeva 9
1000 Ljubljana
Slovenija
T +386 1 589 83 20
F +386 1 589 83 23
E info@gs1si.org

www.gs1si.org

www.gs1si.org/sledljivost

GS1 je zaščitena blagovna znamka GS1 AISBL.
Celotna vsebina je avtorsko zaščitena © GS1 AISBL 2019

3 830034 081341